

S. Sayısı : 69

Kazanç vergisi kanunu ile fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan 3828 ve 4040 sayılı kanunlara bazı hükümler ilâvesi hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat encümen mazbatası (1/84)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 6/1656

20 . V . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Kazanç vergisi kanunu ile fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin teklif mevzuuna alınmasına dair olan 2395, 3828, 4040 sayılı kanunlara bazı hükümler ilâvesi hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra vekilleri Heyetince 20 . V . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Devam etmekte olan dünya harbinin doğurduğu mali ihtiyaçlar dolayısıyla toprak mahsulleri üzerinde bir vergi tesisi mevzuubahis olduğu şu sıralarda fevkalâde zamanın tahmil ettiği mükellefiyetin müstahsil ile ticaret, sanat ve meslek sınıfları arasında tevzii lüzumu kazanç vergileri üzerinde de durulmasını icabettirmiştir.

Kazanç vergisi kanununun tedvini tarihindenberi geçen on sene zarfındaki tatbikat esnasında bu verginin tarh ve cibayet usullerinde muhtelif ıslahata mâtuf tadiller yapılmış olmakla beraber kanunun ihtiyaçlara daha uygun hale ifrağı için verginin gerek nispetlerinde, gerekse mükelleflerinin tasnifinde ve tarh ve tahsil usullerinde yeniden esaslı değişiklikler yapılması gerektiğinden bu hususta girişilen etraflı tetkiklere devam olunmaktadır.

Ancak bu sene Devlet masraflarının karşılanması yeniden vergi membalarına müracaatı zaruri kıldığından bir taraftan toprak mahsulleri sahipleri teklif altına alınırken diğer taraftan ticari kazanç erbabının vergilerine, mütehammil olduğuna kanaat edilen nispetlerde bazı ilâveler teklifi zarureti hâsıl olmuştur. Bu zamlar aşağıda izah olunmuştur:

A) İşgal ettikleri binaların gayrisafi iratları üzerinden kazanç vergisine tabi mükelleflere ait fevkalâde zamların tesbitinde bu mükellefler, nüfusu 25 000 den fazla veya noksan yerlerde çalışıklarına, senelik kazanç vergileri miktarına ve işgal neveleri bakımından tabi oldukları kazanç vergisi nispetlerine göre tasnif edilmek suretiyle herbirine ayrı ayrı ve maktu miktarlarda zamlar tâyin olunmuş ve bu zamlar kanuna bağlı 1 ve 2 numaralı cetvellerde gösterilmiştir. Bu şekilde yapılan tasnifle, çalışılan şehrin ehemmiyeti, mükellefin kazanç vergisi miktarı ve işgal nev'i gibi mükellefiyete tahammül kudretini gösteren karinelere istinat ederek fevkalâde

zamanın mümkün mertebeye âdilâne surette tevzii derpiş edilmiştir.

B) Beynelmülel mükelleflerde vergiler müterakki nispete göre alınmakta olduğundan esasen kazanç miktarı yükseldikçe yükselen kısmın mükellefiyet nispeti de artmaktadır. Yeni zamanda da bir taraftan bu nokta gözönünde tutulmuş, diğer taraftan kazanım müterakki nispetten kurta ribnası maksadiyle bölünmelerini önleyici bir tedbir olarak zamanın da bu hadlere göre sâfi kazanım muayyen nispetlerinden aşağı düşmiyecek şekilde farkları istilâf olunmuştur. Bu yeni zamlarla birlikte vergi nispeti mükelleflerin kazanç miktarları itibariyle en çok tekâsüf ettikleri gruplarda % 40 - 50 hadleri arasındadır. Bir çok memleketlerde son dünya harbinin doğurduğu fevkalâde masrafları karşılamak maksadiyle kazanımın % 80, 90 ını nispetlerinde vergi tarhedildiği şu sıralarda memleketimizde yapılan bu zamların büyümsenecek bir raddeye varmadığı neticesi belirmektedir.

C) Lâyhada derpiş edilen zamlardan bir diğeri de 2395 numaralı kazanç vergisi kanununun 82 ve 83 ncu maddelerinde yazılı kazanç ruhsat tezkeresi ve karne harçlarına yapılandırdan ibarettir.

Bu zamlarla beyannameleli mükelleflerin vermekte oldukları harçlar 100 liraya iblâğ edilmekte; müteahhitler ve beynelmülel cenebi nakil müesseselerinin harçları da bu raddeye çıkarılmakta ve gayri-sâfi irad karinesine tabi olan mükelleflerin tezkere harçlarıyla gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergi veren mükelleflerin karne harçları da birer miktar arttırmakta, yalnız bunlar meyannında esasen kazançları az olan sandalcılar zamanın istisna edilmektedir.

Lâyhaya ayrıca tiyatro ve konser bilet bedelleri üzerinden alınan resimlerin tahfifini istilâf eden bir hüküm de ilâve edilmiştir. 3702 numaralı kanunun birinci maddesi mucibince tiyatro sinema, konser bilet bedelleri üzerinden damga, tayyare ve belediye resimleriyle Darülfecze hissesi olarak alınan % 10 resim 4040 numaralı kanunun 33 ncu ve 4226 numaralı kanunun 10 ncu maddeleriyle yapılan zamlardan sonra % 40 nispetine balığ olmuştur. Ayrıca 4109 numaralı kanunun 5 nci maddesi mucibince % 10 na kadar alınan asker ailelerine yarayan zamanı da ilâve edilirse bu nispet bilet bedelinin % 50 sini teşkil etmektedir.

Sinemalar ticari hususiyetleri ve bilhassa tekuği icabı olarak durmadan otomatik bir tarzda işlemesi ve geniş bir seyirci kitlesini alâkalandırması ve masraflarının temin ettikleri iş hacimlerine nazaran az bulunuşu itibariyle bu vergiye müteahhit bulunmakta iseler de tiyatrolarda sinemalarda olduğu gibi devamlı ve takipli bir faaliyet tarzının müşahede edilmemesi ve daha ziyade miktarı mahdud olan münevver bir kitleyi alâkadar etmesi bunların çok yüksek olan masraflarının bu dar iş hacmi ile karşılanmasına imkân vermemektedir. Bu vaziyet tiyatroları masrafları karşılanmak endişesiyle bilet bedellerini yüksek tutmağa mecbur kılmakta olduğu ve bu hal miktarı esasen mahdud olan seyirci kitlesinin daha ziyade azalmasını intaç eylediği gözönüne alırsa tiyatroları sinemalarla aynı esaslara istinaden vergiye tabi tutmaktaki adaletsizlik sarahaten tebarüz eder.

İşte bu sebeplerle tiyatroların bilet bedelleri üzerine mevzu % 10 resme bilâhara yapılmış olan zamların kaldırılması muvafık görülmüş ve tiyatroların inkişafına bu suretle yardım edilmek istenilmiştir.

Konserlere gelince, memleketimizde miktarı zaten mahdud olan musiki sanatkarlarının yetişmesini teşvik için aynı himayenin bunlara da teşmili muvafık görülmüş ve lâyhaya ilâve edilen hükümlerle memleketimizin kültür seviyesini yükseltmek bakımından önemi pek büyük olan tiyatro ve muzik faaliyetinin genişlemesini sağlamak maksadı hedef tutulmuştur.

Muvakkat encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat encümen

Esas No. 1/84

Karar No. 4

4. VI. 1943

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrası hakkında Maliye vekâletince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 20. V. 1943 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının Adliye, Bütçe, Dahiliye, Gümrük ve İnhisarlar, İktisat, Maliye ve Ziraat encümenlerinden seçilecek beşer âzadan müteşekkil muvakkat bir encümende tetkiki Umumi Heyetin 21. V. 1943 tarihli inikadında karar altına alınması üzerine bu karara tevfikân toplanan Encümeninimiz adı geçen kanun lâyihasını Maliye vekilinin huzurıyla tetkik ve müzakere eylemiştir.

Hükümet mucip sebeplerinde beyan ve izah edildiği üzere devam etmekte olan cihan harbi muvaceshinde alınması gereken müdafaa tedbirlerinin istilzam eylediği büyük külfetleri karşılamak maksadıyla Toprak mahsulleri üzerinde bir vergi tesisi cihetine gidilmekle beraber bu külfetlerin bir taraftan pütüstalsil diğer taraftan ticaret ve sanat erbabı ile muhtelif meslek sınıfları arasında tahammülleri nispetinde tevzii esasında gözönünde tutulduğundan bu kısım kazanç erbabının vergilerine bazı zamlar icrası Encümenimizce de muvafık görülerek maddelerin ayrı ayrı müzakeresine geçilmiştir. Kazanç vergisi kanununun mer'iyet mevkiine girdiği tarihten bugüne kadar geçirdiği tatbik safhaları nazara alındığı takdirde gerek vergi nispetlerinde ve gerek mükelleflerin tasnifinde, tarh ve tahsil usullerinde esaslı değişik ve ıslahat yapılması bir zaruret haline geldiği Encümen âzasından Faik Ahmet Barutcu (Trabzon) tarafından ifade edilmiş ve bu zarurete binaen Maliye vekâletince girişilmiş olan tetkiklerin ilerilemekte olduğu Maliye vekili tarafından cevaben bildirilmiştir. Bu ıslahatın biran evvel icrası verginin verimini arttıracak gibi daha âdilâne bir şekilde tevziini de temin edeceği cihetle bu yolda bir temennide bulunulma-

sı ve mevcut vergilere muayyen bir miktar ilâve yapılmasını tazammun eden lâyihada esas sistemin mahfuz tutulması bir muhalif roye karşı (H. Sarhan Manisa) ekseriyetle karar altına alınmıştır.

İşgal ettikleri yerlerin gayrisafi iratları üzerinden kazanç vergisine tabi mükelleflere ait fevkalâde zamların tesbitinde bu mükellefler nüfusu 25 binden aşağı veya yukarı olan şehirlerde çalıştırlarına, ödedikleri vergi miktarına ve;

a) % 20 ve 25 nispetine;

b) % 30 ve 35 nispetine;

c) % 40 ve daha yukarı;

nispetlere tabi olmalarına göre tasnif edilmek suretiyle üç nevi kıstasa istinat edildiği görülmüştür. Bu şekilde yapılan tasnifde çalışılan şehirlerin ehemmiyeti, mükellefin kazanç vergisi miktarı ve işgal nevi gibi mükellefiyete tahammül kudretini gösteren karinelerin genişleterek şehirlerin nüfus itibariyle ayrıt edilmesinden kazanç vergisinde mevcut tasnifin muhafazası yani nüfusu 50 bine kadar olanlarla 50 binden 200 bine kadar olanların veya 200 hini aşanların üç grup halinde toplanması ve keza-lik kazanç vergisinde mevcut nispet ve derecelerin yapılacak zamlarda da gözetilmesi ve ayrıca vergi miktarı bakımından (1 - 25), (25 - 50), (50 - 150), (150 - 250) (250 - 400) ve 400 den fazla olarak ayrılan zümrelerde her zümreye dahil mükelleflerin ödeyecekleri vergiler arasındaki büyük farkları izale maksadıyla de bu zümrelerin 5 liradan başlayarak (5 - 10), (10 - 15), (15 - 20) (20 - 25), (25 - 50), (50 - 75), (75 - 100), (100 - 150), (150 - 200), (200 - 250), (250 - 300), (300 - 400), (400 - 500), (500 - 600); ve 600 den fazla olmak üzere 16 grupta toplanması muvafık görüldüğünden lâyihaya bağlı (1) numaralı cetvelin bu esaslar dahilinde yeni baştan tanzimi zarureti hâsıl olmuştur. Beyannameci mükelleflere yapılan zamlara gelin-

ce: Hükümet teklifinde halen bu mükelleflere müterakki nispet üzerinden tatbik olunan kazanç vergisi ve zamlarıyla buhran vergisi ye-kûnu hesaplanarak bu kere ilâvesi derpiş olunan zamlarla birlikte balığ olduğu miktar sâfi kazançlarına nispet edilmek suretiyle bu miktar anonim ve eshamlı şirketlerde % 40 ve 2395 sayılı kanunun 32 nci maddesine göre vergiye tabi mükellefler için sâfi kazançları 5000 liraya kadar olanlarda % 35, 10 000 liraya kadar olanlarda % 40, 20 000 liraya kadar olanlarda % 50, 50 000 liraya kadar olanlarda % 60 ve 50 000 liradan yukarı olanlarda % 70 olarak tesbit edilmiş ve bu nispetlere göre hâsıl olacak farkların vergi ve zamlara ilâveten tarh ve tahsil olunacağı ikinci maddenin son fıkrasında beyan edilmiştir. Zamların bu şekilde bir hesaba dayanarak ilâvesi halinde muayyen asgari nispetlerin tatbikine esas olan kazanç hadleri arasında vergi mükellefiyeti bakımından farklı muameleler hâsıl olacağı ve meselâ 50 000 lira kazanan bir müteşebbisin ödeyeceği vergi bu miktarın % 60 ı hesabıyla 30 000 lira olduğu halde 51 000 lira kazananın vergisi % 70 nispetine tabi olmak itibarıyla $70 \times 51000 / 100 = 35700$ liraya balığ olacağı ve binaenaleyh aldığımız misalde olduğu gibi 1 000 lira fazla kazanç için 3 500 lira fazla vergi ödemeye müncer olan gayri âdil ve mütefavit neticelerle karşılaşacağı müşahede olunmaktadır. Bu itibarla lâyihada istihdaf olunan sabit nispetleri muhafaza etmekle beraber bu gibi mütefavit muamelelere meydan vermemek için yapılacak zamların müterakkiyet esasından tatbiki ve nispetlerin ona göre hesaplanması maksadı daha iyi temin edeceği derkârdır. Bundan başka 2395 sayılı kanunun 32 nci maddesinin 1 nci fıkrasında yazılı mükelleflerde kazanç haddi 5 000 lirada vergi nispeti % 12 den başlamakta, aynı maddenin ikinci fıkrasında yazılı mükelleflerde ise kazanç haddi 10 000 vergi nispeti de % 15 den başlamak suretiyle her iki fıkraya dahil mükelleflerde 20 000, 50 000 ve 50 000 den yukarı olmak üzere kazanç hadlerine müterakki nispetler üzerinden vergi vazedilmiş bulunmasına mukabil bu kere derpiş edilen yeni zamlarda işbu iki fıkradaki hadlerin birleştirilmiş olduğu görülmektedir. Kanunun aslında mevcut tasnifin

yapılacak zamlarda da muhafazası muvafık görüldüğünden ikinci maddenin her iki hususu da temin edecek şekilde tanzimi reylerin ittifa-kiyle karar altına alınmıştır. Hükümet teklifi-nin üçüncü ve dördüncü maddeleri aynen kabul edilmiş, üçüncü maddede 2395 sayılı kanunun 82 nci maddesinin C fıkrasında yazılı ruhsat tezkeresi hareketlerine yapılan zamlarda bir derece gözetilmesi hakkında âzadan T. Güksel (Trabzon) tarafından yapılan teklif ekseriyetin tasvi-bine iktirak etmemiştir.

Lâyihamın beşinci maddesinde 3828 sayılı ka-nunun 15 nci ve 4040 sayılı kanunun 21 nci mad-desine yapılan atıf neticesinde Kazanç vergisi kanununun tarh ve tahakkuka, cezaya müruru-zamana ve diğer hususlara taallük eden hüküm-lerinin fevkalâde zamlara da teşmili ve bu zam-mın varidat bütçesinde kazanç vergisiyle birlik-te aynı fasla irat kaydedilmesi, 2416 sayılı ka-nuna müsteniden alınan iktisadi buhran zammı-nun fevkalâde zamdan hariç tutulması, kazanç vergisi matrahını teşkil eden sâfi kârun tâyininde fevkalâde zammın masraf meyanında gös-terilmemesi temin olunmuş ve ayrıca encümeni-mizce yapılan ilâve ile de vergilerde ihbarname-lerin tebliğine, itiraz ve temyiz usul ve müddet-lerine mütaallik 3692 sayılı kanunun zamlar hakkında da cereyan etmesi iltizam olunarak 5 nci madde o yolda tadil edilmiştir.

Bundan başka muvakkat 1 nci maddenin üçüncü fıkrasında yazılı müddet bir aydan iki aya çıkarılmış muvakkat 2 nci ve 3 ncü madde-lerde ifade ve ibare tashihleri yapılmıştır.

Lâyiha, yukarıda arzolunan değişikliklerle ve biran evvel tatbikata geçilmesine imkân hu-sulü için müstaceliyet kararıyla Umumî Heye-tin tasvihine arz edilmek üzere, Yüksek Reisli-ğe sunulur.

Muvakkat En. Rs.

Mardin

R. Erten

Kâtip

Giresun

N. Osten

Aydın

A. Menderes

Çorum

N. Atalay

M. M.

Zonguldak

Ş. Devrin

Antalya

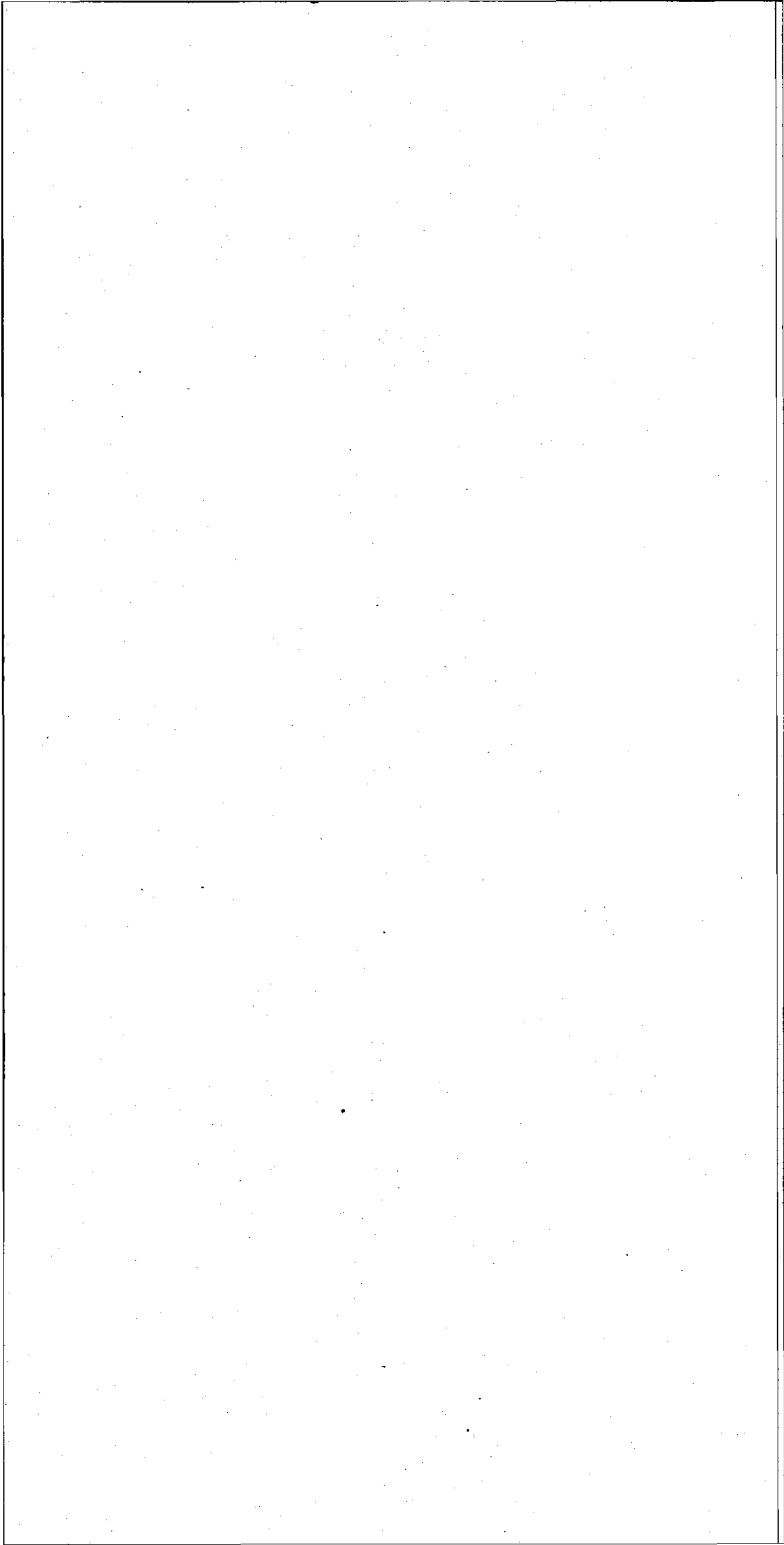
N. E. Sumer

Burdur

Ş. Engineri

Denizli

E. A. Tokad

Denizli <i>N. Küçüka</i>	Diyarbakır <i>K. Şedele</i>	Eskişehir <i>İ. Üzdamar</i>
Gaziantep <i>C. S. Barlas</i>	Hatay <i>Ü. E. Durukan</i>	İçel <i>Ş. Tuğay</i>
İzmir <i>E. Uran</i>	Kastamonu <i>H. Çelen</i>	Konya <i>S. Çumralı</i>
Kocaeli <i>S. Yargı</i>	Kırklareli <i>Z. Akın</i>	Malatya <i>O. Taner</i>
Malatya <i>M. N. Zabcı</i>		Niğde <i>R. Dolunay</i>
Rize <i>T. B. Balta</i>	Seyhan <i>C. Oral</i>	Siird <i>S. Tuncay</i>
Tokad <i>G. Pekel</i>	Trabzon <i>F. A. Barutcu</i>	Trabzon <i>T. Göksel</i>
Yozgad <i>A. Sungur</i>		Zonguldak <i>R. Vardar</i>

Kazanç vergisinde bazı tadilâta dair kanun lâyihasındaki müteahhitlere ait olan fıkraya muhalefetimin mucip sebepleri ve bu fıkranın yerine ikamesini teklif ettiğim şekil :

Manisa
Haldun Sarhan

Bugün tatbik edilmekte olan sisteme göre müteahhitlerden 4 lira ruhsatiye tezkere parası alınmaktadır. Pul parası ve sair harç ve resimler tatariyle beraber bu miktar da müteahhit tarafından münakasa bedeli içine kolaylıkla ithal olunabilmektedir. Teklif olunan yeni şekilde bu ruhsat tezkeresi parası bir miktar arttırılmakla iktifa olunmakta ve müteahhidin safi kazancı yine her türlü vergiden kaçmaktadır. Bu husustaki itirazlara karşı, bilâhare umumî kazanç vergisinde yapılacak esaslı değişiklikler de bu noktanın nazara alınacağı cevabı verilmiştir.

Yapılmakta olan bütün taahhüt mukavelelerinde malzeme nakliye ve işçi fiyatlarında vukubulacak artışlar nispetinde zam icrası esası da kabul olduğuna göre, bugün müteahhitlik fevkalâde ahvalin her türlü cilvelerine karşı emniyete alınmış ve sâfi kârından vergi

vermiyen mümtaz bir kazanç sahası halinde devam etmektedir.

Fikrimce, müteahhitler gibi kazançlarından vergi vermiyenlerin verginin şümülü içine alınması kazanç vergisinin daha ilk tadilinde nazara alınmalı idi. Eldeki tadil, ilk olmadığı halde, bu seferde bu mesele « ileride yapılacak tadile » bırakılmaktadır.

1942 - 1943 mali yılında, gerek hazırlık ve gerekse tatbikat bakımından büyük gayret ve fedakârlığı iltizam eden çok mühim vergi mevzuları cesaretle ele alınarak azimle yürütülmüştür.

Bu gün de, milyonlarca mükellefi içine alan ve gayet ince bir tatbikatı icabettiren Toprak mahsulleri vergisi kabul olunmuş bulunmaktadır.

Bütün bu güç mevzuları azimli bir cesaretle omuzlayan maliyemizin, sadece taahhüt mukavelelerinin müteahhidin kanuni ikametgâhı Maliye şubesindeki hesaba kaydını istilzam eden ufak bir formalitenin tanzimini mütemadiyen âtiye talik etmesini kabul edemiyorum.

Memlekette nihayet bir kaç bin müteahhit vardır. Her taahhüt bir mukaveleye istinat ettiğine göre ve hemen de daima taraflardan biri Devlet daireleri veya sermayesi Devletçe verilmiş müesseseler olduğuna göre, bu mukavelelerin Maliye şubelerince tescilinde büyük bir müşkülât yoktur.

Hazırlığı aylarca sürececek başka bir kanunu bekliyerek, milyonlarca liraının vergiden kaçırılmasına sebebiyet verilmemeli ve eldeki kanuna aşağıdaki hükümler ilâve olunmalıdır :

1. Madde : - Gerek münakasa, gerekse pazarlıkla olsun mal ve hizmet satmak, nakliye ve her türlü inşaat ve tamirat yapma taahhüdüne girişen hakikî ve hükmi şahıslar bu mukaveleleri kanuni ikametgâhlarındaki Maliye şubesine tescil ettirmedikçe bu mukaveleler hüküm ifade etmez.

2. Madde : - Taahhüt işlerine giren hakikî ve hükmi şahısların, kanuni ikametgâhları Maliye şubesinde, bir takvim senesi içinde, tescil edilmiş bulunan taahhüt mukavelelerinin gayri safi tutarı üzerinden aşağıda yazıldığı gibi mütezayit nispetler dahilinde müteahhit vergisi alınır :

Bir sene içinde taahhüt olunan işin miktarı: Lira	Mütaahit vergisi %	% 25 hesabıyla mütaahhidin takribî safî kârı lira olarak	Vereceği vergi ile lira olarak	Tayrisafi taahhüt miktar üzerinden hesaplanan mütaahhit vergisinin takribî olarak safî kârâ nispeti %
1 000 - 50 000	1/2	250 - 2 500	5 - 250	2
50 001 - 255 000	1	12 500 - 62 500	500 - 2 500	4
255 001 - 500 000	1 1/2	62 500 - 125 000	3 750 - 7 500	6
500 001 - 1 000 000	2	125 000 - 250 000	10 000 - 20 000	8
1 000 001 - 5 000 000	3	250 000 - 1250 000	30 000 - 150 000	12
5 000 001 -	4			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun lâyihası

MADDE 1. — 2395 sayılı kanunun 17 nci maddesine göre işgal ettikleri mahallerin gayrisafi iratları üzerinden vergiye tabi mükelleflerden nüfusu yirmi beş bin ve daha yukarı olan şehir ve kasabalarda bulunanların kazanç vergilerine bu kanuna bağlı (1) numaralı ve nüfusu daha az olan yerlerde iş yapanların vergilerine de (2) numaralı cetvelde gösterilen miktarlarda zam ilâve olunmuştur.

Muhtelif nispetlere tabi işleri aynı mahalde yapan mükelleflere ait zamların hesabında en yüksek nispete tabi olan iş esas tutulur.

MADDE 2. — 2395 sayılı kanunun 31 nci maddesinin 1 nci fıkrasına göre vergiye tabi anonim ve eshamlı şirketlerin kazanç vergisi ile fevkalâde zamları ve buhran vergisi yekûnu sâfi kazançlarının % 40'ından;

Aynı kanunun 32 nci maddesine göre vergiye tabi mükelleflerin mezkûr vergi ve zamları yekûnu safi kazançlarının :

- A) 5 000 liraya kadar olanlarda % 35'inden,
- B) 10 000 liraya kadar olanlarda % 40'ından,
- C) 20 000 liraya kadar olanlarda % 50'sinden,
- D) 50 000 liraya kadar olanlarda % 60'ından,
- E) 50 000 liradan fazla olanlarda % 70'inden aşağı olamaz.

Bu nispetlere göre hâsıl olacak farklar vergi ve zamlara ilâveten tarh ve tahsil olunur.

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun lâyihası

MADDE 1. — 2395 sayılı kanunun 17 nci maddesine göre işgal ettikleri mahallerin gayrisafi iratları üzerinden vergiye tabi olan mükelleflerin kazanç vergilerine bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde yazılı miktarlarda zam ilâve olunmuştur.

Muhtelif nispetlere tabi işleri aynı mahalde yapan mükelleflere ait ve bu kanunda yazılı zamların hesabında en yüksek nispete tabi olan iş esas tutulur.

MADDE 2. — A) 2395 sayılı kanunun 31 nci maddesinin birinci fıkrasına göre vergiye tabi anonim ve eshamlı şirketlerin kazanç vergisine % 46;

B) Aynı kanunun 32 nci maddesinin birinci bendi mucibince vergiye tabi mükelleflerin kazancının

10 000 liraya kadar olan kısmına ait kazanç vergisine % 46

10 001 liradan 20 000 liraya kadar olan kazanç vergisine % 80

20 001 liradan 50 000 liraya kadar olan kazanç vergisine % 46

50 000 liradan fazlasına ait kazanç vergisine % 46

C) Aynı kanunun 32 nci maddesinin ikinci bendi mucibince vergiye tabi mükelleflerin kazancının

5 000 liraya kadar olan kısmına ait kazanç vergisine % 71

5 001 liradan 10 000 liraya kadar olan kısma ait kazanç vergisine % 80

10 001 liradan 20 000 liraya kadar olan kısma ait kazanç vergisine % 80

20 001 liradan 50 000 liraya kadar olan kısma ait kazanç vergisine % 46

50 000 liradan fazlasına ait kazanç vergisine % 46

Nispetlerinde zam ilâve edilmiştir. Bu zamlar mevcut vergi ve zamlara ilâveten tarh ve tahsil olunur.

MADDE 3. — 2395 sayılı kanunun 82 nci maddesinin :

A fıkrasında yazılı ruhsat tezkeresi harçlarına 50 lira,

B fıkrasında yazılı ruhsat tezkeresi harçlarına 76 lira,

C fıkrasında yazılı bir liralık ruhsat tezkeresi harçlarına 4 lira ve iki liralık ruhsat tezkeresi harçlarına 8 lira:

Aynı kanunun 84 ncü maddesinin :

A fıkrasında yazılı karne harçlarına 97 lira,

B fıkrasında yazılı karne harçlarına (sandallar hariç) 48 lira,

C fıkrasında yazılı karne harçlarına 47 lira,

Ç fıkrasında yazılı karne harçlarına 48,5 lira zam yapılmıştır.

MADDE 4. — Bilûnum resmî daire ve müesseselerle belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller; faaliyetleri müsaade veya murakabelerine tabi sanat veya ticaret erbabından, bu muamelelerin icrası sırasında ruhsat tezkeresi veya vergi karnelerini aramağa mecburdurlar.

MADDE 5. — 3828 sayılı kanunun 15 ve 4040 sayılı kanunun 21 nci maddeleri hükümleri bu kanunla yapılan zamlara da şâmilidir.

MADDE 6. — Bu kanunla yapılan zamlar 2395 sayılı kanunun umumî hükümleri dairesinde tahsil olunur.

MADDE 7. — Tiyatro ve konserlerin bilet bedelleri üzerinden 3702 sayılı kanun mucibince alınmakta olan resme 4040 ve 4226 sayılı kanunlarla yapılmış olan zamlar kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — Bu kanunla yapılan zamlar 1942 takvim veya ticari yıldan mütevellit 1943 malî yılı vergilerine de şâmilidir.

Bu kanunun mer'iyeti tarahine kadar 1943 malî yılı kazanç vergileri tarh ve tebliğ edilmiş olan mükelleflere mezkûr yıl için tatbik edilecek zamlar ayrıca tebliğata, itiraz ve temyize tabi değildir. İşbu zamların birinci taksitleri ağustos 1943 sonuna kadar cezasız olarak tahsil olunur.

1943 malî yılı için ruhsat tezkeresi veya vergi karnesi almış olanlar bu kanunun mer'i-

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5. — 3828 sayılı kanunun 15 nci maddesiyle 4040 sayılı kanunun 21 nci maddesinin ikinci bendi ve 3692 numaralı kanun hükümleri bu kanunla yapılan zamlara da şâmilidir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncü maddesi aynen.

MADDE 7. — 3702 sayılı kanun mucibince alınmakta olan resim miktarına, 4040 ve 4226 sayılı kanunlarla yapılmış olan zamlar tiyatro ve konserlerin bilet bedellerine tatbik edilmiz.

MUVAKKAT MADDE 1. — Bu kanunla yapılan zamlar 1942 takvim veya ticari yıldan mütevellit 1943 malî yılı vergilerine de şâmilidir.

Bu kanunun mer'iyeti tarihine kadar 1943 malî yılı kazanç vergileri tarh ve tebliğ edilmiş olan mükelleflere mezkûr yıl için tatbik edilecek zamlar ayrıca tebliğata, itiraz ve temyize tabi değildir. İşbu zamların birinci taksitleri ağustos 1943 sonuna kadar cezasız olarak tahsil olunur.

1943 malî yılı için ruhsat tezkeresi veya vergi karnesi almış olanlar bu kanunun mer'i-

yetinden itibaren bir ay içinde harç farkını ödemeğe mecburdurlar. Ödemiyenlerden bu farklar Tahsil emval kanunun hükümlerine tev-fikan ve % 10 fazlasıyla tahsil olunur.

MUVAKKAT MADDE 2. — 1055 sayılı Teş-viki sanayi kanuniyle kazanç vergisinden mu-af tutulmuş olan mükelleflere 1942 takvim ve-ya ticari yılının 1. I. 1942 ile 31. V. 1942 dev-resi için muafiyet verilmez ve kendilerinden bu devre için Millî müdafaa vergisi ve sanla-rı alınmıyarak 1942 takvim veya ticari yılı-nın tamamı için namlarına kazanç vergisi ve zamları tarh olunur.

MUVAKKAT MADDE 3. — 4040 numaralı kanunun 40 nci maddesi bu kanunun zamana mütaallik hükümleri hakkında da tatbik olu-nur.

MADDE 8. — Bu kanun negri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20. V. 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
R. Peker	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

yetinden itibaren iki ay içinde harç farkını ödemeğe mecburdurlar. Ödemiyenlerden bu farklar Tahsil emval kanunun hükümlerine tev-fikan ve % 10 fazlasıyla tahsil olunur.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin 2 nci muvakkat maddesi aynen.

MADDE 8. — Bu kanun negri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 9. — Bu kanun 3780 sayılı kanu-nun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümet-çe ilân edildiği malî yılın hitamında mer'iyet-ten kalkar. Şu kadar ki bu kanunun mer'i bu-lunduğu zamanda vâkı olan kazanç vergisi bu tarihten sonra tarh ve tahsil olursa dahi işbu kanunda yazılı zamna tabidir.

MADDE 10. — Bu kanun hükümlerini ic-raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

[2] NUMARALI CETVEL

Nüfusu 25 binden yukarı şehir ve kasabalarda

Nüfusu 25 binden aşağı olan yerlerde

Kazanç vergisi (aslı)	% 20 ve 25 nispetlerine tabi olanlar	% 30 ve 35 nispetlerine tabi olanlar	% 40 ve daha yukarı nispetlere tabi olanlar
1 - 25	25	30	75
25 - 50	50	60	100
50 - 150	75	90	150
150 - 250	100	120	200
250 - 400	150	175	300
400 den fazla	200	300	500

Kazanç vergisi (aslı)	% 20 ve 25 nispetlerine tabi olanlar	% 30 ve 35 nispetlerine tabi olanlar	% 40 ve daha yukarı nispetlere tabi olanlar
1 - 25	10	15	30
25 - 50	20	30	60
50 - 150	30	45	90
150 - 250	40	60	120
250 - 400	50	75	150
400 den fazla	60	100	200